

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/58/2020
Identifikačné číslo spisu: 1315216364
Dátum vydania rozhodnutia: 07.10.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1315216364.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky spore žalobcu: P. L., nar. XX.XX.XXXX, D., B., zast. JUDr. KLUČKOVÁ, advokátka s. r. o., so sídlom Pluhová 29, 831 03 Bratislava, IČO 36 864 242, proti žalovanému: Pozemkové spoločenstvo lesa sv. Martina v Senci, so sídlom A. Sládkoviča 20, Senec, IČO: 34 009 051, o 5.000,- eur s prísl., vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 23Cb/323/2015, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31. mája 2018, č. k. 1Cob/195/2017-191, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalovaný m á voči žalobcovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 23Cb/323/2015-133 zo dňa 5. apríla 2017 v prvom výroku žalobu zamietol. Druhým výrokom rozhodol, že žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy konania.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 5.000,- eur s úrokom z omeškania. Žalobca odôvodnil žalobu tým, že si žalovaný objednal realizáciu opláštenia haly v areále H. V. dňa 4.4.2011, s dátumom dodania dňa 1.7.2011. Žalovaný po lehote splatnosti neuhradil faktúru č. XXXXXX, pričom v lehote splatnosti uhradil sumu 3.000,- eur a po čiastkach sumu 2.740,- eur, pričom zostalo doplatiť 5.000,- eur. Na doplatenie sumy bol vyzvaný upomienkou č. 2 zo dňa 14.5.2014.

3. Súd prvej inštancie konštatoval, že v konaní bolo preukázané, že žalovaný vyplatil žalobcovi nielen cenu materiálu dodaného svedkom Q., ale aj cenu prác v hodnote cca 8.000,- eur, čo viac ako trojnásobne prevyšovalo pôvodne dohodnutú cenu prác (2.150,- eur).

4. Žalobca navýšenie ceny prác odôvodňoval potrebou navyše prác, spočívajúcich v oprave dodaného materiálu. Súd prvej inštancie sa stotožnil s tvrdením žalovaného a svedka Q. ako dodávateľa údajne

vadného materiálu, že ak mal dodaný materiál vady, mal ich reklamovať u dodávateľa (svedka Q.), čo však žalobca neurobil, resp. takúto reklamáciu v konaní nepreukázal. Rovnakú povinnosť mal aj v prípade vadného materiálu voči žalovanému. Preto mal súd prvej inštancie za to, že žalobca nebol oprávnený bez predchádzajúcej reklamácie vád u dodávateľa materiálu a žalovaného ako objednávateľa vykonať navyše práce, ktorých objednanie, prípadne odsúhlasenie žalovaný v konaní popieral a žalobca nepreukázal.

5. Ďalej uviedol, že ak žalobca fakturované navyše práce vykonal, nešlo o zmluvné plnenie žalobcu, ale podľa ust. § 451 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) o bezdôvodné obohatenie, nakoľko zo strany žalobcu išlo o majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu.

6. Na záver uviedol, že žalovaný v konaní vzniesol námietku premlčania žalobného nároku, túto okresný súd vyhodnotil ako dôvodnú, mal za to, že žalobcov návrh bol v čase podania žaloby už premlčaný, preto mu súd nemohol priznať právnu ochranu, na základe čoho súd prvej inštancie žalobu ako premlčanú zamietol.

7. O odvolaní rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 1Cob/195/2017-191 zo dňa 31.5.2018 tak, že v prvom výroku rozsudok Okresného súdu Bratislava III č. k. 23Cb/323/2015-133 zo dňa 5.4.2017 potvrdil. Druhým výrokom priznal žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konanie voči žalobcovi vo výške 100%.

8. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, kde skonštatoval, že ak žalobca fakturované navyše práce vykonal, nešlo o zmluvné plnenie žalobcu, ale išlo v zmysle ust. § 451 ods. 2 OZ o bezdôvodné obohatenie, nakoľko zo strany žalobcu išlo o majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu.

9. Skonštatoval však že súd prvej inštancie však nesprávne vyhodnotil aplikáciu Občianskeho zákonníka v súvislosti s premlčaním žalobného nároku, keď dospel k záveru, že inštitút bezdôvodného obohatenia nie je upravený v Obchodnom zákonníku. Premlčanie posúdil v zmysle ust. § 100 ods. 1 OZ v spojení s ust. § 107 ods. 1 OZ.

10. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca sa bezdôvodne obohatil na úkor žalovaného realizovaním prác bez súhlasu žalovaného dňa 4.7.2011, kedy boli tieto práce podľa žalobcu aj faktúry č. XXXXXX vykonané, a preto premlčacia lehota márne uplynula v súlade s ust. § 107 ods. 1 OZ dňa 4.7.2013, resp. 4.7.2014. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie žalobu ako premlčanú zamietol. S týmto záverom sa odvolací súd nestotožnil skonštatoval, že žalobcom uplatnený nárok (na vydanie bezdôvodného obohatenia) sa premlčuje v štvorročnej premlčacej lehote podľa § 397 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej aj „ObZ“) a začiatok plynutia premlčacej doby sa riadi ust. § 391 pokiaľ Obchodný zákonník neustanovuje niečo iné, a teda odo dňa kedy bezdôvodné obohatenie vzniklo. Aj keď samotné bezdôvodné obohatenie sa riadi Občianskym zákonníkom, premlčanie práv z neho v obchodných vzťahom (kedy vzťah medzi žalobcom a žalovaným je nepochybne obchodným vzťahom), bude podliehať iným pravidlám ako tým, ktoré platia v režime Občianskeho zákonníka.

11. Obchodný zákonník pre premlčanie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniklo iným ako uvedeným spôsobom (Obchodný zákonník v § 394 ods. 2 odchyľne upravuje iba premlčanie práva na vrátenie bezdôvodného obohatenia získaného plnením z neplatnej zmluvy) nemá žiadne osobitné ustanovenie, čo však neznamená, že Obchodný zákonník premlčaciu dobu pre tieto (a ďalšie) práva neupravuje. Ďalej uviedol, že ustanovenia § 391 a § 397 Obchodného zákonníka majú k ust. § 107 Občianskeho zákonníka povahu lex specialis a nie naopak. Podľa § 1 ods. 1 Obchodného zákonníka treba riešiť podľa úpravy v Občianskom zákonníku len tie otázky, ktoré neupravuje Obchodný zákonník, teda vznik a obsah bezdôvodného obohatenia a práva na jeho vydanie. Otázka premlčania práva na jeho vydanie je riešiteľná podľa úpravy Obchodného zákonníka, a preto na použitie ustanovení Občianskeho zákonníka nie je dôvod.

12. Odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie sa správne zaoberal aj otázkou postavenia žalovaného, keď žalobca tvrdil, že žalovaný je podnikateľom a žalovaný tvrdil opak. Súd prvej inštancie správne ustálil, že v danom prípade je žalovaný v postavení podnikateľa a s týmto vyhodnotením sa v celom rozsahu stotožnil aj odvolací súd.

13. Na záver skonštatoval, že v súvislosti so vznesenou námietkou premlčania zo strany žalovaného sa žalobca bezdôvodne obohatil na úkor žalovaného zrealizovaním prác bez súhlasu žalovaného dňa 1.7.2011, najneskôr dňa 4.7.2011 ako vyplýva zo spornej faktúry č. XXXXXX, a teda najneskôr odo dňa 5.7.2011 začala plynúť štvorročná premlčacia lehota, ktorá márne uplynula dňa 5.7.2015. Nakoľko k podaniu žaloby a uplatneniu nároku na vrátenie peňažných prostriedkov došlo žalobou doručenu dňa 31.7.2015 je zrejmé, že uplatnený nárok žalobcu je premlčaný.

14. Aj napriek skutočnosti, že súd prvej inštancie na otázku posúdenia premlčania aplikoval ustanovenia nesprávneho právneho predpisu a vyhodnotil nárok žalobcu za uplatnený neskoro, po uplynutí premlčacej lehoty, uvedená nesprávnosť nemala vplyv na celkovú správnosť napadnutého rozhodnutia, nakoľko aj odvolací súd dospel k záveru, že nárok žalobcu je uplatnený oneskorene, a teda jeho nárok je premlčaný. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) ako vecne správny potvrdil. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a ust. § 262 ods. 1 CSP.

15. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie zo dňa 24.9.2018, ktoré odôvodnil podľa § 420 písm. f/ CSP tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolateľ namietal, že súd prvej inštancie sa v rozsudku vôbec nezaoberal konkrétnou, medzi stranami nespornou skutočnosťou, že žalovaný za účelom realizovania týchto navyiac prác poskytoval žalobcovi súčinnosť formou odvozu stavebného odpadu. Uvedené pochybenie podľa dovolateľa prevzal do rozsudku aj odvolací súd, ktorý len skonštatoval správnosť záverov rozhodnutia súdu prvej inštancie. Tvrdil, že mu nie je zrejmé, ako súdy dospeli k záveru o tom, že žalobcom dodávané „naviac práce“ neboli dodané na základe dohody účastníkov konania, ale išlo o plnenie bez právneho dôvodu, hoci medzi účastníkmi nebolo sporné, že žalovaný poskytoval žalobcovi pri realizácii týchto „naviac prác“ potrebnú súčinnosť spočívajúcu v odvoze stavebného odpadu. Na základe uvedeného má dovolateľ za to, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnený. Podľa dovolateľa súd prvej inštancie, ani odvolací súd, nerešpektovali požiadavky na riadne odôvodnenie rozsudku, čím žalobcovi odňali možnosť konať pred súdom, vrátane možnosti náležite skutkovo aj právne argumentovať proti napadnutému rozsudku v rámci využitia opravných prostriedkov a súčasne porušil právo žalobcu na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a v článku 6 ods. 1 Dohovoru, čím je súčasne naplnený dovolací dôvod podľa ust. § 420 písm. f/ CSP. Na záver žalobca navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konania a zároveň rozhodol, že žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100%.

16. K dovolaniu žalobcu sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý mal za to, že dovolateľom uvádzaný dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP je neodôvodnený. Navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu podľa ust. § 448 CSP zamietol.

17. Vo veci pôvodne rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) uznesením č. k. 5Obdo/24/2019-240 zo dňa 10.7.2019, ktorým dovolanie žalobcu odmietol z dôvodu, že dovolanie bolo spísané a podané advokátskym koncipientom, čo je v rozpore so zákonným predpokladom formulovaným v ust. § 429 ods. 1 CSP. Proti uvedenému uzneseniu najvyššieho súdu podal žalobca ústavnú sťažnosť, o ktorej rozhodol Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom sp. zn. I. ÚS 484/2019-47 zo dňa 11. februára 2020 tak, že uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, nakoľko došlo k porušeniu základných práv žalobcu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a l. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských

práv a základných slobôd.

18. Ústavný súd vo svojom náleze uviedol nasledovné:

- že sa problematikou povinného spisania dovolania advokátom zaoberal v uznesení sp. zn. IV. ÚS 489/2018 z 13. septembra 2018 (ZNaU 79/2018), v ktorom vyslovil: „Ak obligatórnou náležitosťou dovolania je podľa druhej vety § 429 ods. 1 Civilného sporového poriadku jeho spísanie advokátom, je potom logické, že nedostatok tejto podmienky možno odstrániť len v lehote na podanie dovolania, keďže ide o podmienku, ktorá musí byť splnená už pri jeho podaní.

- Vzhľadom na skutočnosť, že podľa § 821 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sú advokáti (právnické osoby od 1. júla 2017 a fyzické osoby od 1. júla 2018) povinní v konaní pred súdom doručovať podania do elektronickej schránky súdu a používať pri elektronickej komunikácii so súdom elektronicкую schránku aktivovanú na doručovanie, ktorej sú majiteľom, bude obligatórna náležitosť dovolania podľa druhej vety § 429 ods. 1 Civilného sporového poriadku spočívať v spísaní dovolania advokátom splnená vtedy, pokiaľ bude dovolanie podané elektronickey autorizované kvalifikovaným elektronickey podpisom alebo kvalifikovanou elektronickey pečaťou patriacim advokátovi, ktorý zastupuje dovolateľa [§ 23 ods. 1 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickey podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o e-Governmente“)]. Je v zásade bez právneho významu skúmať, aká fyzická osoba písomný dokument vytvorila, resp. koľko fyzických osôb sa na jeho tvorbe podieľalo.

- Ústavný súd preto za ústavne súladný považuje výklad § 429 ods. 1 CSP najvyšším súdom v uznesení sp. zn. 3 Obdo 96/2019 z 27. novembra 2019 (ktoré kvôli nepodaniu ústavnej sťažnosti stranami sporu nebolo osobitným predmetom ústavného prieskumu, pozn.), na ktoré poukázala podpredsedníčka najvyššieho súdu vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti.

- Ústavný súd konštatuje, že v okolnostiach daného prípadu nebolo sporné, že krajský súd sťažovateľa o povinnosti byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, ako aj o povinnosti spisania dovolania a iných podaní dovolateľa advokátom v zmysle § 429 ods. 1 CSP riadne poučil. Sťažovateľ si mal na jeho zastupovanie v dovolacom konaní zvoliť advokátsku kanceláriu JUDr. KLUČKOVÁ, advokátka s. r. o., Pluhová 29, Bratislava, konajúcu prostredníctvom konateľky a advokátky JUDr. Vladimíry Gálikovej Klučkovej, ktorá je povinná v konaní pred súdom doručovať podania do elektronickey schránky súdu a používať pri elektronickey komunikácii so súdom elektronicкую schránku aktivovanú na doručovanie, ktorej je majiteľom. Na účel overenia opodstatnenosti námietok sťažovateľa uvedených v ústavnej sťažnosti si ústavný súd vyžiadal spis okresného súdu sp. zn. 23 Cb 323/2015, z obsahu ktorého zistil, že z elektronickey schránky advokátky boli okresnému súdu 24. septembra 2018 doručené štyri elektronickey dokumenty identifikované ako: df0f868b-f5f7-411b-baa6-70df21e61da9, 626f3200-34fd-4ecd-a120-8bd343140949, ee49bb80-5c7d-4e29-9777-6e8b8fbc801b a b4ab39e3-93f5-4a27-b6fc-07c05ccb29fd (č. l. 210). Podľa (vytlačeneho) výsledku overenia kvalifikovaného elektronickey podpisu dokument Id: df0f868b-f5f7-411b-baa6-70df21e61da9 podpísala Karin Palkovičová dokument Id: 626f3200-34fd-4ecd-a120-8bd343140949 podpísala Vladimíra Gáliková Klučková, dokument Id: ee49bb80-5c7d-4e29-9777-6e8b8fbc801b podpísala Vladimíra Gáliková Klučková a dokument Id: b4ab39e3-93f5-4a27-b6fc-07c05ccb29fd podpísala Karin Palkovičová (č. l. 211 až 214). Na č. l. 204 súdneho spisu sa nachádza sprievodný list, označený ako „Dovolanie žalobcu“, s textom: „Dobrý deň ako splnomocnený právny zástupca žalobcu Arpád Untermayer c/a žalovaný Pozemkové spoločenstvo lesa sv. Martina v Senci, v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod spis. zn. 23Cb/323/2015 a na Krajskom súde v Bratislave pod spis. zn. 1Cob/195/2017, týmto podávame dovolanie proti Rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 Cob/195/2017-191. S pozdravom Mgr. K. W. JUDr. Klučková, advokátka s. r. o.“ Na č. l. 205 až 207 súdneho spisu sa nachádza dovolanie žalobcu z 22. septembra 2018. Na č. l. 208 súdneho spisu sa nachádza plnomocenstvo sťažovateľa (dovolateľa) advokátke na jeho zastupovanie v dovolacom konaní z 28. augusta 2018 a na čl. l. 209 súdneho spisu sa nachádza poverenie advokátky advokátskej koncipientke v zmysle § 64 ods. 2 zákona o advokácii z 13. júna 2018. Ani jeden z uvedených písomných dokumentov nemá k sebe pripojené (vytlačené) samostatné potvrdenie o výsledku overenia kvalifikovaného elektronickey podpisu, a teda overiť, aká fyzická osoba, ten-ktorý dokument elektronickey podpísala, nie je z obsahu spisu okresného súdu sp. zn. 23 Cb 323/2015 reálne možné.

- Nedostatok zistený ústavným súdom však nemožno pripísať na ťarchu najvyššieho súdu, keďže podľa § 427 ods. 1 prvej vety CSP dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Predloženiu veci dovolaciemu súdu na rozhodnutie o dovolaní predchádzajú úkony súdu prvej inštancie uvedené v § 436 CSP a v rámci tejto časti konania by mal súd prvej inštancie v súvislosti so zabezpečením elektronického spôsobu komunikácie prijať také materiálo-technické opatrenia, aby k nejasnostiam týkajúcim sa toho, aká fyzická osoba ten-ktorý dokument elektronicky podpísala, nedochádzalo. Najvyšší súd v čase rozhodovania o dovolaní sťažovateľa dokumentom, na základe ktorého by bolo možné bez akýchkoľvek pochybností zistiť, aká fyzická osoba dovolanie sťažovateľa elektronicky podpísala, nedisponoval.

- Uvedené zistenie ústavného súdu nič nemení na tom, že výklad § 429 ods. 1 CSP najvyšším súdom v napadnutom uznesení, hoci vychádzajúci z podkladov predložených prvoinštančným súdom, nie je ústavne súladný, a teda najvyšší súd splnenie obligatórnej náležitosti dovolania podľa druhej vety § 429 ods. 1 CSP v danom prípade neposúdil ústavne konformným spôsobom. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd v napadnutom uznesení nezohľadnil citované východiská ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa, preto jeho prístup pri rozhodovaní o podanom dovolaní sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu nemožno hodnotiť inak ako taký, ktorý odporuje obsahu základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

19. Po vrátení veci najvyšší súd, ako súd dovolací podľa § 35 CSP opätovne skúmal, či sú splnené procesné podmienky pre to, aby dovolaním napadnuté rozhodnutie bolo podrobené dovolaciemu prieskumu.

20. Nevyhnutnou procesnou podmienkou v dovolacom konaní je povinné právne zastúpenie dovolateľa výlučne advokátom. Povinné právne zastúpenie je zakotvené v § 429 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého musí byť dovolateľ v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Uvedená povinnosť nemusí byť splnená, iba ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. a/ CSP), ak je dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. b/ CSP), alebo ak ide o dovolateľa v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti Civilného sporového poriadku zastúpeného osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. c/ CSP).

21. V zmysle ustanovenia § 393 ods. 1 CSP je odvolací súd povinný vo svojom rozhodnutí poučiť strany o prípustnosti dovolania, lehote na podanie dovolania, o náležitostiach dovolania a povinnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní. V danej veci poučenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu zo dňa 31. mája 2018, č. k. 1Cob/195/2017-191 obsahuje v súlade s ustanovením § 393 ods. 1 CSP poučenie o prípustnosti dovolania (§ 419 CSP), o lehote na podanie dovolania (§ 427 CSP), o náležitostiach dovolania (§ 428 CSP), ako aj o povinnosti zastúpenia dovolateľa v dovolacom konaní advokátom, vrátane povinnosti spísania dovolania a iných podaní dovolateľa advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Z tohto dôvodu nebol súd prvej inštancie povinný (a zároveň ani oprávnený) vyzývať dovolateľa na odstránenie väd dovolania pred predložením súdneho spisu dovolaciemu súdu na rozhodnutie o dovolaní žalovaného.

22. Dovolací súd realizujúci požiadavku formulovanú nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky, prípisom zo dňa 12.5.2020 a 4.8.2020 vyzval Okresný súd Bratislava III, aby sprievodnú dokumentáciu k elektronicky podanému podaniu o prijatí výsledku overenia KEP (č. I. 211 a nasl.), obsahujúcu štyri kvalifikované elektronické podpisy, bližšie ozrejmil, keďže z prijatia výsledku overenia kvalifikovaných elektronických podpisov nebolo zrejmé, ku ktorému konkrétnemu dokumentu elektronicky podaného dovolania, splnomocnenia, resp. poverenia, sa viaže ten ktorý konkrétny (zo štyroch uvedených) KEP.

23. Súd prvej inštancie na výzvu najvyššieho súdu doplnil do súdneho spisu osvedčovaciu doložku k plnej moci udelenej žalobcom právnomu zástupcovi, a zároveň aj špecifikoval, že prvý výsledok overenia KEP patriaci Mgr. K. W. (Id: df0f868b-f5f7-411b-baa6-70df21e21e61da9 na čl. 211 spisu) sa vzťahuje k správe na č. l. 204 - Všeobecná agenda, predmet: dovolanie žalobcu. Druhý výsledok overenia KEP patriaci advokátke JUDr. Vladimíre Gálikovej Klučkovej (Id: 626f3200-34fd-4ecd-a120-8bd343140949 na konci č. l. 211 a č. l. 212) sa vzťahuje k povereniu na č. l. 209 spisu, ktorým JUDr. Klučková poverila koncipientku Mgr. W. na zastupovanie splnomocniteľa. V poradí tretí výsledok overenia KEP patriaci JUDr. Vladimíre Gálikovej Klučkovej (Id: ee49bb80-5c7d-4e29-9777-6e8b8fbc801b na č. l. 212 a 213), patril k plnej moci udelenej žalobcom právnej zástupkyňi JUDr. Klučkovej (č. l. 208 spisu). Posledný výsledok overenia KEP patriaci Mgr. K. W. (Id: b4ab39e3-93f5-4a27-b6fc-07c05ccb29fd na č. l. 205 spisu) sa vzťahoval k dovolaniu na č. l. 205 spisu.

24. Dovolací súd preto na základe doplnených skutočností súdom prvej inštancie opätovne konštatuje, že v rozhodovanej veci dovolanie nebolo spísané ani podpísané advokátom, ale advokátskym koncipientom, čím nebola splnená jedna zo zákonných podmienok v zmysle ustanovenia § 429 ods. 1 CSP. Z obsahu spisu vyplýva, že dovolanie zo dňa 24.9.2018 bolo síce zaslané pod hlavičkou právneho zástupcu JUDr. KLUČKOVÁ, advokátka s. r. o., ale z výsledku overenia kvalifikovaného elektronického podpisu (čl. 214), vzťahujúceho sa k dovolaniu vyplynulo, že toto bolo spísané, podpísané a podané advokátskou koncipientkou Mgr. Karin Palkovičovou.

25. Najvyšší súd má za to, že pre záver o tom, že listina bola pre účely komunikácie so súdom vyhotovená v elektronickej podobe, je nevyhnutné, aby táto listina bola podpísaná zaručeným elektronickým podpisom osoby konajúcej, t. j. nestačí podpis na listine vyhotovenej v papierovej forme, ale podanie elektronické musí mať požadovanú zákonnú kvalitu. V tomto prípade nejde o zasielanie obdobného podaniu listiny na pošte, keďže vtedy je súdu doručený originál jej vyhotovenia, ale právny úkon elektronicke vyhotovený musí mať okrem svojho obsahu aj pripojený podpis patriaci osobe, ktorá je zo zákona oprávnená so súdom komunikovať v dovolacom konaní.

26. Podľa § 125 CSP podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. V odseku dva sa výslovne uvádza, že podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

27. V danej veci nebolo súdu prvej inštancie následne doručené podanie v listinnej podobe, pričom elektronicke bolo podanie vyhotovené s autorizáciou nezodpovedajúcou požiadavke na náležitosti mimoriadneho opravného prostriedku, akým je dovolanie. Pre naplnenie požiadavky podľa ust. § 429 CSP, že dovolanie má byť spísané advokátom, je nevyhnutné listinu zároveň advokátom podpísať tak, ako to predpokladá všeobecná úprava náležitostí písomného právneho úkonu. V prípade, že ide o dovolanie podané elektronicke, musí takéto podanie zodpovedať požiadavke jednoty obsahu a podpisu vyhotoveného výlučne advokátom (jeho zaručeného elektronického podpisu).

28. Dovolanie bolo spísané a aj podpísané advokátskym koncipientom, ktorý bol na tento úkon poverený advokátom podľa § 64 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii. Vo vzťahu k uvedenému dovolací súd tiež uvádza, že podľa čl. 2 ods. 2 Uznesenia č. 14 Predsedníctva Slovenskej advokátskej komory zo dňa 7. novembra 2006 o pravidlách výkonu substitučného oprávnenia advokátskych koncipientov, advokátsky koncipient nesmie advokáta zastupovať pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky a Ústavným súdom Slovenskej republiky. Hoci citované uznesenie nie je záväznou právnou normou pre účely hodnotenia prípustnosti konania koncipienta v dovolacom konaní, aj z takéhoto prístupu samotnej Slovenskej advokátskej komory je zjavné, že akceptuje nemožnosť konania osoby bez oprávnenia na výkon advokácie v konaniach, ktoré ex lege takýto stupeň osobitného právneho zastúpenia vyžadujú. Udelenie plnej moci advokátskou spoločnosťou svojmu zamestnancovi - koncipientovi, nemôže založiť jeho oprávnenie plnohodnotne, v rovnakom rozsahu ako advokát, naplniť literu zákona výslovne formulujúcu povinnosť spísať a podpísať dovolanie advokátom. Napriek tejto skutočnosti splnomocniteľ

- advokátka JUDr. Vladimíra Gálíková Klučková (ako spoločník a konateľ advokátskej kancelárie JUDr. KLUČKOVÁ, advokátka s. r. o.) udelila svojej advokátskej koncipientke poverenie na zastupovanie splnomocniteľa pred súdmi ako aj inými orgánmi verejnej moci v súvislosti s komunikáciou prostredníctvom elektronickej dátovej schránky splnomocniteľa, a to najmä na podpisovanie, odosielanie a preberanie akýchkoľvek elektronických podaní, a to vo všetkých veciach, v ktorých je splnomocniteľ právny zástupcom klienta, ktorého sa elektronické podanie týka, t. j. teda vrátane podpisania a podania dovolania v predmetnej veci.

29. Dovolací súd dáva do pozornosti aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Obdo 96/2019 zo dňa 29.11.2019, z ktorého vyplýva, že „pre splnenie zákonnej podmienky podľa § 429 ods. 1 CSP musí byť dovolanie podané v elektronickej forme autorizované kvalifikovaným elektronickým podpisom alebo kvalifikovanou elektronickou pečaťou (§ 23 ods. 1 zákona č. 305/2013 Z. z. o e-Governmente) patriacim advokátovi, ktorý zastupuje dovolateľa. Výlučne autorizácia elektronicky podaného dovolania kvalifikovaným elektronickým podpisom alebo kvalifikovanou elektronickou pečaťou preukazuje, ktorá osoba v mene dovolateľa dovolanie spísala a podpísala. Ak bolo dovolanie autorizované kvalifikovaným elektronickým podpisom advokátskeho koncipienta, nie je splnená zákonná podmienka spísania a podpisania dovolania advokátom v zmysle ustanovenia § 429 ods. 1 CSP. Tento nedostatok dovolania nemožno po uplynutí lehoty na podanie dovolania odstrániť a má za následok odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. e/ CSP.

30. Dovolací súd ma za to, že pre identifikáciu osoby, ktorá dovolanie podané v elektronickej forme spísala a podpísala, je rozhodujúci kvalifikovaný elektronický podpis, ktorým bolo dovolanie autorizované. Preto aj pri posúdení ne/splnenia zákonnej podmienky vyžadovanej v ustanovení § 429 ods. 1 CSP dovolacím súdom v prípade dovolania podaného v elektronickej forme, je rozhodujúce, ktorej osobe patrí kvalifikovaný elektronický podpis použitý na autorizáciu podaného dovolania. V rozhodovanej veci bola touto osobou nepochybné advokátska koncipientka Mgr. Karin Palkovičová.

31. Najvyšší súd znova poukazuje aj na rozhodnutie č. R 78/2018 prijaté v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR 9/2018 v obchodných veciach, podľa ktorého skutočnosť, že dovolanie bolo spísané a podpísané advokátskym koncipientom, predstavuje neodstrániteľnú podmienku prípustnosti dovolania, čo má za následok odmietnutie dovolania podľa ust. § 447 písm. e/ Civilného sporového poriadku za predpokladu, že strana sporu bola o povinnosti byť zastúpená advokátom poučená v rozhodnutí odvolacieho súdu. Ústavný súd Slovenskej republiky v citovanom náleze č. k. I. ÚS 484/2019 - 47 zo dňa 11.2.2020 skonštatoval v bode 32. svojho rozhodnutia, že „za ústavne súladný považuje výklad § 429 ods. 1 CSP najvyšším súdom v uznesení sp. zn. 3 Obdo 96/2019 z 27. novembra 2019 (ktoré kvôli nepodaniu ústavnej sťažnosti stranami sporu nebolo osobitným predmetom ústavného prieskumu, pozn.), na ktoré poukázala podpredsedníčka najvyššieho súdu vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti.“

32. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že v rozhodovanej veci nebola splnená osobitná procesná podmienka dovolacieho konania v zmysle ustanovenia § 429 ods. 1 CSP, preto najvyšší súd dovolanie žalobcu odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. e/ CSP. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa dovolací súd nezaoberal prípustnosťou podaného dovolania.

33. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP).

34. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.